

8.

1° stycznia, 1919 r.

Obywatelu i Jenerale!

Korzystam z wyczytanej okazji i piszę do Was.
Nie trudziłabym Was, Panie, mimo uczucie najwyższego uwielbienia z
jakiem zawsze o Was myślałam -- gdyby nie ważna sprawa.
W Brazylii, w Paranie, są Polacy ochotnicy do wojska pod Waszą kome-
ndę. Zwerbował ich Kazimierz Ryzinski, z Marechal Mallet. Ryzinski-
go znam z korespondencji trzyletniej i powiem Wam -- palę się pra-
gnieniem żeby ten człowiek znalazł się jaknajprędzej przy Panu. Wart
tego. Ale ja nie wiem jak zrobić żeby on i jego towarzysze, wycwicze-
ni i gotowi jechać, niektórzy nawet na własny koszt -- byle dojechać
prędzej -- dostali się do kraju.

Zajmijcie się tą sprawą!

A druga sprawa to wyrażone mi życzenie, przyjaciela mojego, jen. Mara-
finiego, żeby służyć Polsce. Kim jest Marafini, powie Wam załączony o-
pis jego kariery. Odpiszcie mi na tę sprawę.

A teraz proszę przyjąć, jak dawniej, serdeczny uścisk dłoni, wyraz odde-
nia Panu nieograniczonego i cześć!

Pani Maryi, bardzo serdeczny uścisk. Sławkowi pozdrowienie, a myśli
Waszej na świecie i w Polsce, też cześć!

*Matka moja blisko osiemdziesięcioletnia, ciągle
modliła się za Was; za Pana, za Legiony... i wspomni-
ła Pana często.*

MDaupubskRa

Adres: Via Marco-Polo 10 a Terzi, Italia

239

E1

15-ty stycz. 1919 r.

Obywatelu i Jenerale!

List mój poprzedni poinformował Pana o sprawie z którą się doń zwróciłam. W niniejszym przesyłam Mu wykaz służbowy Jenerała Marafiniego i kopię-tłumaczenie jego listu do mnie.

Chciałabym was już widzieć przy pracy razem. Szczęść Boże!

Teraz i zawsze zasylam Panu w Jego pracy dla Polski: Szczęść Boże !

Pozdrowienie i cześć!"

W. Agniewska

List Jenerała Marafiniego
do Wiktoryi Dambskiej

(kopia w tłumaczeniu dosłownem)

Rawenna, 9-ty stycznia, 1919 r.

Moja najlepsza Przyjaciółko,

Dziękuję Pani serdecznie że zechciała wziąć pod uwagę moją chęć-gotowość (offerta) służenia Polsce, i że zainteresowała tą sprawą, osoby zwierzchnie (autorevoli) .

Żeby jednak informacje o służbie pełnionej dla Włoch były dokładne i zupełne, pozwalam sobie przesłać Pani kopię pierwszej części moich not osobistych (note personali) które mi przysłano w zeszłym roku na skutek mojej proźby. W tej części są wymienione wszystkie zlecenia specjalne (incarichi) poruczone mi, i z nich można pełniej ocenić przydatność (impiegabilità) mojej osoby.

Drugą część zawierającą sady przełożonych ma charakter poufny, i dla tego nie komunikuję jej zainteresowanym, z wyjątkiem sądów ~~zbor~~ zbiorowych rocznych. Mogę wszelakoż zapewnić Panią że jest ona w zupełnej zgodzie z częścią pierwszą i że sąd o mnie był zawsze najlepszy.

Koleje mego losu w czasie wojny, uległy wpływowi polityki, która, bywa iż nie jest zbyt czystą. Aczkolwiek komenderowałem dobrze pułkiem i moi bezpośredni przełożeni osadzili mnie uzdolnionym na jenerała, komissya pod prezydencya Cadorny starała się nie dać mi tego awansu uważając mnie za "socyalistę".

Nie należałem nigdy do partii politycznych. Urodzony w klasie drobnej własności (piccola borghesia) uważałem zawsze że podniesienie i polepszenie bytu klas pracujących jest ściśle związane z ~~dobr~~ dobrem ogółu, gdyż one to tworzą wielką masę ludu.

Nie uważam żeby pogląd mój był błędny, w każdym zaś razie, wierzę że ten pogląd polityczny harmonizuje z położeniem Polski i z kierunkiem w którym ona dąży.

Mimo przeciwne mi wpływy Cadorny otrzymałem awans na jenerała lecz było widocznem że pochwycą pierwszy lepszy pretekst dla usunięcia mnie z frontu, i Pani widziała mnie, jakem wyjeżdżał i powrócił w maju-czerwcu 1915-go r.

Starałem się jednakowoż służyć całą duszą mojemu krajowi, w Anglii pierwaj we Włoszech potem, a jeśli dziś próbuję opuścić Ojczyznę to dla tego że obecnie w sytuacji pokoju który się będzie określał i na skutek popełnionych z najwyższą lekkomyślnością błędów w organizacyi, bedziemy tu mieli cały pluton niepotrzebnych jenerałów. Wydało mi się więc że nie uchybiam uczuciu żywego głębokiego oddania mego krajowi, i moge pokusić się ofiarować moje skromne siły sprawie niepodległości Polski, która to sprawa, po skompletowaniu naszej jednności jest najszlachetniejszą, jakiej się może oddać duch Włocha.

Powierzam moją dążność Pani, prosząc ją mieć na uwadze iż wszelka myśl ambicyi osobistej jest, zupełnie usunięta z mego czynu, że zatem spożytkowanie mnie może być zrobione w sposób i w rozmiarze jaki by uznano za najbardziej przydatny. Mój cel jedyny to być pożytecznym.

Proszę powtórzyć swojej najlepszej Matce... itd. proszę pozdrowić polskich przyjaciół i mieć mnie zawsze z całą serdecznością swoim dobrym przyjacielem

V A L E N T I N O M A R A F I N I

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

247

P A R T E P R I M A

N O T E personali di MARAFINI Valentino figlio di Luigi e di
RICCHI Francesca, nato il 24 Marzo 1863 a Cori, Circondario
di Velletri Provincia di Roma.

Ha prestato giuramento di fedeltà in Torino il 30 Set-
tembre 1883.

Ammezzato con la Signora TRACHSEL Margherita l'11 gen-
naio 1894, previa autorizzazione Sovrana del 24 dicembre
1893.

FIGLI: Lina, nata il 24 gennaio 1895, deceduta nel 1896;
Lina, nata il 21 dicembre 1896
Emmy, nata l'8 febbraio 1899
Iole, nata il 20 settembre 1903
Valentino, nato il 2 novembre 1907.

Statura: metri 1,67.

.....

SERVIZI - PROMOZIONI E VARIAZIONI	D A T A		
ALLIEVO nel Collegio Militare di Napoli	I	ottobre	1877
TALE nell'accademia militare	I	"	1880
SOLDATO volontario con ferma permanente continuando in detta	I	"	1880
TALE in detta con ferma temporanea ed ascritto alla I ^a . categoria della classe 1860	R ^a .D ^a . 16	luglio	1880
SOTTOTENENTE nello Stato Maggiore d'artiglieria con anzianità 5 gennaio 1882	R ^a .D ^a . 19	luglio	1883
COMPUTATO nel contingente della classe 1863 nel mandamento di Cori, Circondario di Velletri	31	marzo	1884
TENENTE nel 16 ^a . Regg ^a . Artiglieria con riserva anzianità R ^a .D ^a .	18	giugno	1885
TALE in detto con anzianità 13 aprile 1884 R ^a .D ^a .	5	novem.	1885
TALE nel Regg ^a Artiglieria da Montagna per effetto della Circolare Ministeriale N ^a . 126 del 10 sett. 1887	I	"	1887
AMMESSO al I ^a . aumento sessennale di stipendio R ^a .D ^a .	3	aprile	1890
TALE comandato alla Scuola di Guerra - Determ. Minist.	5	settem.	1888
TALE in detto cessando di essere comandato come sopra Determinazione Ministeriale	24	agosto	1890
TALE comandato al Corpo di Stato Maggiore - Determ. Minist.	19	ottobre	"
TALE in detto cessando di essere comandato come sopra, Determinazione Ministeriale	11	aprile	1891
CAPITANO nel 6 ^a /Regg ^a . Artiglieria R ^a .D ^a .	11	dicem.	1892
TALE nel Corpo di Stato Maggiore e destinato alla Divisione Militare di Messina R ^a .D ^a .	31	"	1893
TALE nella Divisione Militare di Ancona - Determ. Minist.	29	marzo	1894
TALE al Comando del Corpo e comandato al Ministero della Guerra (Segretariato Generale) Determ. Minist.	20	giugno	1895
AMMESSO al I ^a . aumento sessennale di stipendio D ^a .M.le	15	dicemb.	1898

SERVIZI - PROMOZIONI E VARIAZIONI

D A T A

MAGGIORE nel 93°. Regg°. Fanteria R°. D°.	2	febb.	1902
TALE nel Corpo di Stato Maggiore e destinato al Comando del I°. Corpo d'Armata R°. D°.	14	"	1904
CAPO DI STATO MAGGIORE nella Divisione di Messina D°. M. le	20	aprile	1905
TENENTE COLONNELLO di Stato Maggiore in detto R°. D°.	16	giugno	1907
TALE trasferito al Comando del corpo di Stato Maggiore Determinazione Ministeriale	17	settembre	1908
TALE collocato a disposizione del Ministero della Guerra e comandato Com. Corpo di Stato Maggiore Determ. Min.	5	novembre	1908
TALE trasferito addetto Comando Corpo Stato Maggiore Determinazione Ministeriale	1	gennaio	1910
PROMOSSO COLONNELLO (Art°. 25 a scelta) e nominato Capo Ufficio al Comando del Corpo di Stato Maggiore R°. D°.	4	"	1912
IMBARCATOSI A Siracusa e diretto in Libia perché destinato Capo di Stato Maggiore del Corpo di occupazione della Tripolitania	7	marzo	1913
RIENTRATO in Italia per rimpatrio definitivo	20	luglio	1913
PARTITO per l'Albania quale Delegato Italiano nella Commissione per la delimitazione dei confini nord e nord-est del nuovo Stato	24	"	1913
TRASFERITO in Fanteria e nominato Comandante del 60°. Regg° Fanteria R. D. cessando di far parte della sopradetta Commissione	16	"	1914
ISCRITTO sul quadro suppletivo di avanzamento a scelta per l'anno 1915 (dispaccio ministeriale del 22 gennaio 1915 N°. 1560 Direz. Generale Personale Uffic.)	18	febbraio	1915
PROMOSSO MAGGIOR GENERALE e nominato Comandante della Brigata Modena R°. D°.	18	luglio	1915
COLLOCATO A DISPOSIZIONE per ispezioni a senso del D. L. 11 luglio 1915 N°. 1063 dell'agosto 1915	1	ottobre	1916
PASSATO A DISPOSIZIONE restando in soprannumero D. L. DESTINATO al Comando del 15°. Gruppo dei Centri di Mobilitazione di Fanteria (Dispaccio Ministeriale N°. 1596 del 19 aprile 1917 e presentatosi	30	aprile	1917
DESTINATO ad assumere la Direzione del Corpo ed il Comando della Scuola Allievi Ufficiali di Complemento N. F. Ravenna (telegramma del C. C. A. Genova N°. 19779 R. S. del 17 novembre 1917) alla disposizione del Comando Supremo il	18	novembre	1917
DESTINATO al Comando del 7°. Gruppo dei Centri di Mobilitazione di Fanteria (Dispaccio 142 R°. del Ministero della Guerra - Gabinetto del Ministro)	11	maggio	1918
DESTINATO Direttore Superiore dei Depositi Centrali in Bologna (Telegramma Minist. 80749-Gabinetto)	3	luglio	1918
NOMINATO Comandante la Divisione Militare Territoriale di Ravenna (D. L. 6 ottobre 1918)	16	ottobre	1918

CAMPAGNE - FERITE - RICOMPENSE AL VALORE - DECORAZIONI - AZIONI AL
MERITO - ATTESTATI - ENCOMI SOLENNI - ENCOMI TRIBUTATI CON R°.D°. O
CON DETERMINAZIONE MINISTERIALE.

DECORATO della Croce di Cavaliere nell'Ordine della Corona d'Italia
in considerazione di speciali benemerenzè - R°.D°. 8 giugno
1897.

AUTORIZZATO a fregiarsi della Croce d'oro per anzianità di servizio
istituita con R°.D°. dell'8 novembre 1900 N°.358 - Determi-
nazione Ministeriale 30 aprile 1905 N°.9093.

NOMINATO Cavaliere nell'Ordine dei SS.Maurizio e Lazzaro in conside-
razione di speciali benemerenzè (R.D. 2 giugno 1911)

NOMINATO Commendatore nell'ordine della Corona d'Italia in considera-
zione di particolari benemerenzè acquistate durante la Cam-
pagna di guerra Italo-Turca 1911 - R°.D°. di motu proprio
di S.M.11 Re in data 7 aprile 1913.

NOMINATO Ufficiale nell'Ordine dei SS.Maurizio e Lazzaro in conside ra-
zione di speciali benemerenzè acquistate sul Teatro della
Guerra (R.D.28 dicembre 1913 di motu proprio di S.M.11 Re).

CAMPAGNA LIBICA 1913 -

ENCOMIATO con ordine del giorno 12 marzo 1913 N°.12 del Capo di Stato
Maggiore dell'Esercito, per l'opera spiegata nella prepara-
zione e condotta della campagna di Libia come Capo dell'Uff1(
cio Coloniale.

NOMINATO Commendatore nell'Ordine di S.Michele e S.Giorgio da S.M. 11
Re d'Inghilterra (Aprile 1916) quale Capo della Missione Mili-
tare Italiana di Londra alla Commissione Internazionale dei
rifornimenti.

CAMPAGNA DI GUERRA 1915

CAMPAGNA DI GUERRA 1916

CAMPAGNA DI GUERRA 1917

AUTORIZZATO a fregiarsi della Croce d'oro sormontata da Corona Reale
(Brevetto del 17 agosto 1918 N°.16902).

CONCESSIONI O RICONOSCIMENTI DI TITOLI DI NOBILTA'
ELEZIONI E RIELEZIONI A DEPUTATO
NOMINA A SENATORE

ELETTO Consigliere Provinciale di Roma (Mandamento di Cori) nel
Febbraio 1910 - Scaduto il 1914 -

STUDI REGOLARI COMPIUTI - LAUREE - GRADI ACCADEMICI - DIPLOMI -
STUDI MILITARI -

HA COMPIUTO gli studi dell'Accademia Militare e della Scuola di Appli__
cazione di Artiglieria e Genio.

HA OTTENUTO punti 17,88 rimanendo classificato il 7°. su 86.

HA COMPIUTO il Corso della Scuola di Guerra riportando punti 15,51/20 ri__
sultando classificato il 5°. su 19 dell'intero corso.

HA COMPIUTO dal 20 novembre 1892 al 24 dicembre 1892 con buon risultato il
corso della scuola Centrale di tiro d'artiglieria.

LINGUE ESTERE STUDIATE E CONOSCIUTE

Conosce bene la lingua francese.

Conosce la lingua inglese in modo da poter conversare e scrivere in detta
lingua con qualche facilità.

Conosce bene la lingua tedesca ed é in grado di fare da traduttore ed inter__
prete.

Al concorso indetto nell'anno 1907 per l'invio di ufficiali in Germania per
perfezionarsi nell'uso della lingua tedesca, risultò il 1°. classifi__
cato. Ha soggiornato quindi in Germania dal Dicembre 1907 a tut__
to il 4to del 1908.

Nell'anno 1912-1913 ha frequentato il terzo corso di lingua inglese e Te__
desca presso il Comando del Corpo. E' ottimo tra duttore ed inter__
prete di entrambe le lingue.

Al Concorso indetto nell'anno 1911 per l'invio di ufficiali in Inghilterra
per perfezionarsi nell'uso della lingua inglese, risultò il terzo classi__
ficato.

INCARICHI SPECIALI DISIMPEGNATI - RICOGNIZIONI DI ZONE DI FRONTIERA -
DIREZIONE DI MANOVRE CON QUADRI - DI COMPAGNIE - TATTICHE - LOGISTICHE
DI CORSI FERROVIARI -

- Quale Capo dell'Ufficio Coloniale, oltre ai molti lavori di spettanza del medesimo, diresse negli anni 1909-1910 col massimo interessamento, competenza ed attività l'ingente lavoro di compilazione delle disposizioni esecutive per la mobilitazione di un corpo d'armata speciale, per vari casi di spedizione oltre mare.
- Con Decreto Ministeriale (Ministero dei Lavori Pubblici) in data 24 dicembre 1908 N°. 13161, fu chiamato a far parte della Commissione Centrale dei porti, spiagge e fari.
- Con Decreto in data 6 dicembre 1908 fu nominato Membro del Consiglio Coloniale presso il Ministero degli Affari Esteri.
- Nel Giugno 1910 diresse il viaggio di Stato Maggiore negli Abruzzi del Corso di esperimento 1909-10 Nel 1910-11 diresse il corso di esperimento 1910-1911 e prese parte al viaggio di Stato Maggiore nel Senese, addetto al Direttore del viaggio (Comandante in 2°).
- Dal 14 Febbraio al 5 Marzo 1913 fece parte, in qualità di Presidente, della Commissione istituita dal Ministero delle Colonie per studiare l'ordinamento militare della Libia (Vedi Decreto Ministeriale N°. 25 inserto nel Bollettino Ufficiale del Ministero delle Colonie) in data 12 febbraio 1913.
- Fece parte quale Delegato Italiano della Commissione per la delimitazione dei confini nord e nord-est dell'Albania (dal Luglio 1913 all'agosto 1914).
- Inviato al I°. Congresso di educazione fisica in Milano nell'anno 1902, per rappresentarvi il Ministero della Guerra.
- Prese parte al primo Congresso degli Italiani all'Estero, tenuto in Roma nella estate 1911 quale delegato del Corpo di Stato Maggiore.
- Dal 13 Marzo al 3 giugno 1913 tenne in Tripoli oltre l'incarico di Capo di Stato Maggiore del Corpo di Spedizione della Tripolitania anche quella di Capo dell'Ufficio politico-militare e dal 5 aprile al 15 giugno fu incaricato del riordinamento dei Battaglioni, squadroni e batterie libici di nuova formazione.
- Dal 22 marzo al 3 aprile ebbe il Comando d'unaccolonna mista (I°. battaglione libico 5°. Battaglione eritreo, 2 squadroni di cavalleria italiani, 1 sezione 1906 una mehalla di 1000 irregolari) con l'incarico di operare da Zavia verso Jeffren, mentre la Divisione Lequie operava dal Garian contro El Baruni.
- Quale Delegato Italiano fu inviato a Parigi per stipulare con i Delegati Inglesi la convenzione per gli acquisti in comune della carne congelata. (23-30 settembre 1915).
- Inviato a Londra quale Delegato Italiano alla prima conferenza interalleata per le munizioni e Capo della Missione Militare alla Commissione Internazionale dei rifornimenti (16 ottobre 1915 - 16 aprile 1917).
- Diresse dal 21 novembre al 26 aprile 1918 i Corsi Allievi Ufficiali della Zona di Guerra (Fanteria - Artiglieria e Genio) riuniti e riorganizzati a Ravenna.

Najmłodszy Jenerał Królewskiego Wojska Włoskiego.

(tłumaczone z włoskiego)
(N°4-ty "IL LAZIO" Periodico Quindicinale Illustrato)
(per i Laziali di America, New-York, 1°giugno 1915.)

Przedstawimy naszym czytelnikom tę dzielną postać żołnierza, komendatora VALENTINO MARAFINI, świeżo awansowanego na stopień jenerała, Królewskiego Wojska Włoskiego, mianowanego komendantem brygady MODENA z rezydencją w Genui.

Jenerał Valentino Marafini jest najmłodszym jenerałem włoskim, i jest chwałą i chlubą naszej krainy, będąc urodzonym w CORI (Roma) 24° marca, 1863 r.

Zbytecznym jest wszelki z naszej strony opis, bo czytelnicy nasi sami oceniają jak wysoce człowiek ten przez swe uzdolnienie wrodzone, potrafi stać się pożytecznym swej Ojczyźnie w trudnych chwilach próby dokonania jej zjednoczenia -- gdy odczytują przebieg jego kariery po krótko streszczony poniżej:

Valentino Marafini był wychowawcą Kollegium della Nunziatella di Napoli od roku 1877 do 1880.

Wychowawcą Królewskiej Akademii Wojskowej w Turynie, od roku 1880 do 1883.

Podporucznikiem artylerii w 1883.

Porucznikiem artylerii górskiej w 1885.

Uczniem szkoły wojskowej od 1888 do 1890.

Kapitanem artylerii polnej w grudniu 1892.

Kapitanem Sztabu Głównego w grudniu 1893.

Adeptem przy Ministerium Wojny (w biurze bilansów) od 1895 do 1902

W lutym 1902 r. awansowany z wyboru Majorem piechoty 93° pułku.

Majorem Sztabu Głównego przy Pierwszym Korpusie Wojsk w 1904.

Naczelnikiem Sztabu Głównego Dywizji Messyńskiej w 1905.

Pułkownikiem Lejtenantem Sztabu Głównego w 1907.

Naczelnikiem biura przy Komendzie Korpusu Sztabu Głównego (Wydział Kolonialny) w 1908.

Pułkownikiem Sztabu Głównego (awans wyjątkowy z wyboru) w 1912.

Naczelnikiem Sztabu Głównego w Korpusie okupacyjnym w Trypolitanii w marcu 1913.

Delegatem Włoskim w Komisji międzynarodowej dla oznaczenia granic północnych Albanii od lipca 1913 roku do sierpnia 1914.

Pułkownikiem piechoty i Komendantem 60° pułku w 1914

Obecnie (1915 r.) awansowany na Jenerała Majora Komendanta Brygady "MODENA" rezydującej w Genui.

Jenerał Komendator Valentino Marafini jest dziś także przedstawicielem poselstwa Cori do Rady Prowincjonalnej.

Składamy Mu wyraz najwyższego uznania i hołdu od nas wszystkich.

IL LAZIO

W maju, 1915 roku, po wypowiedzeniu wojny przez Włochy, Jenerał Marafini z pierwszym oddziałem pojechał na front.

Ale trzeba wiedzieć że Marafini jest synem prostego wieśniaka rolnika, że w karierze nie szukał i nie miał żadnej protekcji, że choć marzył o kawalerii, musiał pójść do piechoty dla braku środków, że jego wybitna i szybka karjera oparła się na wyjątkowym charakterze i wyjątkowych zdolnościach młodzieńca.

Głęboko arystokratyczny Generalissimus Cadorna nie lubił ludzi nowych, to też z powodów czysto osobistych, usunął Marafiniego z frontu po osmiu dniach.

Wtedy Rząd Włoski wysłał go z Missya militarna jako Naczelnika tak zwanej "Comission de Ravitaillement" najpierw do Paryża, a potem do Londynu gdzie przebył prawie dwa lata.

Po powrocie do kraju w czerwcu 1917 roku przydzielono mu Komendę, 15-ej grupy centrów mobilizacyjnych w Parmie;

potem dyrekcję kursów dla podchorążych;

potem dyrekcję Szkoły Oficerskiej w Cuneo;

potem wyższą dyrekcję składów centralnych w Bolonii;

w końcu Komendę dywizji w Rawennie.

I tak oto z pod reki jen. Marafiniego wyszło parę tysięcy oficerów

zagrzanych do boju goracym duchem patryotycznym tego dzielnego człowieka, który w chwilach najcięższych dla siebie nie stracił ani na moment jasnej pogody ducha i równowagi wewnętrznej -- a który wole w próbach krzepił odczytując życiorys bohatera Garibaldi.

Poznałam jen. Marafiniego w Genui, przed wyjazdem jego na wojnę. Z frontu już przysyłał mi kartki pełne uwag, rad i uczucia dla Polski. W miesiąc potem znaleźliśmy się w tym samym hotelu w Quinto al Mare. On mi czytywał i tłumaczył Boską Komedię Danta, -- ja mu dawałam lekcje języka polskiego na jego żądanie. Postępy robił znaczne, tylko lekcje predko się urwały. O Polsce mówiliśmy wiele i Marafini zna Polskę z odległości, lepiej niż inni z bliska, i dużo o niej przemyślał. Zawsze mi mówił że pragnąłby życie zakończyć walką za wolność Polski. Teraz chwila przyszła. Piszę tedy do Was, Jenerale, i posyłam Wam ostatni list Marafiniego do mnie, list prywatny. Posyłam Wam w tłumaczeniu odnośny ustęp, a sam list po to, abyście człowieka ocenili. Poznałam także i sprzyjałam się z rodziną Marafiniego. Ma żonę, trzy córki, dziewczątka wzorowo wychowane, dobre, rozumne, miłe, słiczne; syn mały w szkole. Rodzice jego w zeszłym roku obchodzili sześćdziesięcioletnią rocznicę ślubu. Myślę, Jenerale, że i dla Was będzie wysoce cenną, jak dla dla moich uczuć, ofiarowana nam spontanicznie współpraca takiego Marafiniego. My nie mamy zbyt wielu ludzi w Polsce. Bardzo niecierpliwie będę czekać Waszej odpowiedzi.

A oto treść listu jen. Marafiniego do mnie:

" 17° grud. 1918 roku

"Moja dobra i szlachetna Przyjaciółko,

"Sledzę zawsze z żywym zainteresowaniem koleje losu polskiego, i

"przeczytałem z wielką uwagą broszury, które dr. Kociemski i Pani

"uprzejmieście mi nadesłali. Ostatnie wieści są że między Polską

"a Niemcami zerwane zostały stosunki dyplomatyczne i że nowa Polska

"zamierza zostać aliantką Intezy: tout est bien qui fini bien i je-

"żeli kończy się tak, jak winno było się zacząć, to tem lepiej.

"Pani zna już moje dawne przekonanie, że tylko państwa zachodnie

"Intezy mogą pragnąć szczerze, zmartwychwstania Polski i ze praw-

"dziwym i głównym wrogiem nieprzejednanym polaków, jest, niemiec.

"Proszę pamiętać, że JEŻELI POLSKA BĘDZIE MUSIAŁA WALCZYĆ Z BRONIA

"W REKU PRZECIWKO NIEMCOM I PRZECIWKO ROSSYANOM, JA BYŁBYM SZCZĘŚLI-

"WYM MÓDZ ODDAĆ DO DYSPOZYCYI MOJE SKROMNE SIŁY MORALNE I INTELEK-

"TUALNE, zwłaszcza teraz, kiedy Italia ma plutony, jenerałów i nie wie

"co z nimi począć. UWAŻAŁBYM ZA ŁOŚ MÓDZ ZAMKNAĆ MOJĄ DZIAŁALNOŚĆ

"WOJSKOWĄ, BIJĄC SIĘ NA RZECZ POLAKÓW, po zobaczeniu jak kraj mój

"osiągnął swój cel, który się wydawał mojemu pokoleniu zbyt zuchwałym.

" Życzę dobrych Świąt, i oby ten 1919 rok, był rokiem narodzin no-

"wego Świata w którym by ludzie weszli na drogę stawania się lep-

"szymi i bardziej gotowymi do uważania się za braci.

" Proszę przyjąć ..."etc.

(dużym drukiem ja podkreśliłam zdania)

Na zakończenie żeby dać przykład jaki się tu spotyka stosunek Wiochów do nas, biorę urywek następujący z listu Profesora med. wojskowego lekarza-majora: ..." poprosiłem Kociemskiego żeby mi pokazał wasz sztandar. Wyjął z pudełka jedwabny płat amarantu z szytym na nim srebrem Białym Orłem i rozścieliwszy na łóżku w braku innego miejsca, wyszedł na chwilę z pokoju. Zostałem sam z waszym sztandarem, wtedy po raz pierwszy widzianym, i, muszę wyznać pochyliłem się i ucałowałem jego skraj "

*Je serce ras, cresci Wam Jenerale
i będzie rowow!*

Wł. Pilska

